

Європейське товариство дикої природи продовжує справу Федора Гамора по боротьбі за збереження букових пралісів Європи: <https://wilderness-society.org/fedir-hamors-new-book.../>.

Нижче подається переклад матеріалу з англійської мови.

Владо Ванчура

Нова книга Федора Гамора описує його боротьбу за букові праліси

Охорона європейських букових пралісів була тривалим процесом, який розтягнувся на кілька десятиліть. Цей процес тісно пов'язаний із величезними територіями пралісів в Закарпатській області та доктором Федором Гамором, людиною, яка присвятила своє життя охороні цих лісів. Вже в 1930 році лісівники з інших частин Європи, таких як наприклад, Швейцарія, виявили, що букові ліси Карпат – особливі. В інших частинах Європи залишилося лише невелика кількість ділянок букових лісів, так само давніх і красивих. У 1980-х роках набрав обертів рух за охорону пралісів та розвиток наближеного до природи лісового господарювання. І цілком зрозуміло, що в пошуках зразків недоторканих букових пралісів погляд фахівців в першу чергу був спрямований на схід, до Закарпаття.

Це зрештою, призвело до створення у 1992 році Карпатського біосферного резервату ЮНЕСКО та включення до переліку Об'єктів Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО у 2007 році. Важливу роль у цьому процесі відіграв доктор Федір Гамор. Усе своє життя він провів на Закарпатті, а з 1987 р. став директором Біосферного заповідника. Він активно працював над його розширенням, зміцненням наукових досліджень та набуттям міжнародного визнання, завдяки чому і стало можливим визнання ЮНЕСКО. Гамор невпинно боровся за букові праліси Закарпаття попри всі політичні суперечки в Радянському Союзі та Україні. Він також швидко зрозумів, що лише міжнародне визнання та співпраця можуть ефективно захистити останні ділянки букових пралісів Європи. До речі, для німецькомовних читачів Маріо Броджі, швейцарський вчений-лісівник, написав оригінальну статтю про доктора Федора Гамора та його діяльність і про Закарпаття (beautiful portrait). А нещодавно др. Федір Гамор видав чудову книгу яка підсумовує цю важку та довгу працю (wonderful book).

Важлива книга

У книзі висвітлюються важливі питання в історії створення та управління транснаціональним серійним об'єктом Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси та давні ліси Карпат та інших регіонів Європи». Звертається увага на міжнародні наукові форуми, які заклали основу для підготовки цієї номінації та розгортання європейського процесу збереження давніх букових лісів.

Тут представлено десятирічний досвід європейського природоохоронного співробітництва та погляди швейцарських, німецьких та українських експертів на проблеми збереження пралісів. Проаналізовано стан виконання указів Президента та Уряду України щодо збереження букових пралісів як об'єкта спадщини і сталого розвитку та облаштування навколишніх гірських населених пунктів.

Наведено також основні міжнародно-правові акти України, що регулюють охорону Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, а також деякі інші архівні матеріали. Праця призначена для науковців, спеціалістів та активістів у галузі охорони природи, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування та широкої громадськості.

Продовження боротьби Федора Гамора

Так само, як і доктор Федір Гамор, Європейське товариство дикої природи присвячує свою роботу охороні залишків букових пралісів Європи. Важливими кроками було включення до переліку Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО у 2007 році та розширення об'єкта у 2011 та 2017 роках. Але вони мають супроводжуватися сталим управлінням. Саме тому організація бере участь у проекті Interreg BEECH POWER. Він спрямований на розвиток стандартизованого сталого управління об'єктами спадщини та навколишніми територіями. Це розширює можливості місцевих громад і є основою для подальшого позитивного розвитку. Завдяки Європейській мережі букових лісів ця робота також поширюється і на ліси, які не є частиною всесвітньої спадщини.

Український уряд також зобов'язався захищати праліси Закарпаття у 2018 році.

Тільки зберігаючи гармонію між людьми і природою, можна забезпечити майбутнє нашої цивілізації.

Унікальність букових лісів

Бук є домінуючою породою дерев у всій Європі, і якби не було людської діяльності, букові ліси домінували б у ландшафті центральної частини нашого континенту. Цікаво, що бук пережив останній льодовиковий період лише в невеликих «притулках» на півдні та південному сході Європи, а потім знову швидко колонізував великі території континенту.